

Sayı: 2016/21

Konu:Harçlar Kanunu Uygulamasında Yapılan Yeniliklere İlişkin Tebliğ Yayınlandı.

6728 sayılı Kanunun 30. Maddesiyle; Harçlar Kanununun 38. Maddesinin birinci fıkrasına yapılan ekleme ile birden fazla nüsha olarak düzenlenen belli bir bedeli ihtiva eden kağıtlara ilişkin nispi harca tabi işlemlerden, sadece bir nüsha için noter harcı alınması sağlanmıştır.

6728 sayılı Kanunun 31. Maddesiyle; Harçlar Kanununun 47. Maddesinin başlığı "çeşitli işlemlerde harç" olarak değiştirilmiş ve yeni fıkra eklenerek belli tutarı ihtiva eden her nevi senet, mukavelename ve kağıtların değiştirilmesi halinde, değişikliğe ilişkin senet, mukavelename ve kağıtlarda gösterilen değer in tamamı üzerinden değil, artan tutar üzerinden harç alınmasına imkan sağlanmıştır.

6728 sayılı Kanunun 32. Maddesiyle, Harçlar Kanununun Harçtan Müstesna Tutulan İşlemler başlıklı 59. maddesinin birinci fıkrasının (p) bendi değiştirilerek, finansal kiralama yöntemi ile finansman temin edilerek konut dahil taşınmaz alınması durumunda, finansal kiralama süresi sonunda söz konusu taşınmazın kiracıya devrinde tapu harcı istisnası sağlanmıştır.

6728 sayılı Kanunun 33. Maddesiyle; Harçlar Kanununun 123. Maddesinde yapılan değişiklikler ve aşağıdaki eklemeler ile harç istisnası kapsamı genişletilmiştir.

□ Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yer alan yatırım mallarına ilişkin olarak Yatırım Teşvik Belgesi sahibi yatırımcılarla bu malların üreticileri ve tedarikçileri arasında düzenlenen kâğıtlar, münhasıran yatırım döneminde belge kapsamındaki yatırıma yönelik gayri maddi hakların kiralanması ve satın alınmasına ilişkin düzenlenen kâğıtlar, belge kapsamında sabit kıymet yatırımlarının imal ve inşasına yönelik düzenlenen sözleşmeler, taahhütnameler, teminatlar ve bu mahiyetteki kâğıtlar ile söz konusu yatırımlara yönelik danışmanlık ve teknik müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlenen kâğıtlarla ilgili işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.

□ İleri teknolojiye sahip ve teknoloji transferi sağlayacak yurt dışında yerleşik şirketlerin satın alınması ile bu alımlara yönelik mali ve hukuki danışmanlık hizmeti alınmasına ilişkin düzenlenen kâğıtlarla ilgili işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.

□ Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlarla belirlenen yüksek ve orta-yüksek teknolojili sanayi sınıfında yer alan ürünlerin imalatına ilişkin olarak imalatçılar ile tedarikçileri arasında mal ve hizmet alımı nedeniyle düzenlenen kâğıtlarla ilgili işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.

□ Binalarda ısı yalıtımı ve enerji tasarrufu sağlamaya yönelik olarak yapılan işlemler ile 17/4/1957 tarihli ve 6948 sayılı Sanayi Sicili Kanununa göre sanayi sicil belgesini haiz sanayi işletmelerince münhasıran imalat sanayinde kullanılmak üzere yeni makine ve teçhizat alınmasına yönelik olarak yapılan işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.

□ Ürünlerin yurt dışında tanıtım ve pazarlamasını sağlamak amacıyla, miktarı ticari teamüllere uygun örnek ürünler, tanıtım malzemeleri veya promosyon amaçlı ürünlerin bedelsiz ihracatına ilişkin yapılan işlemler ile yurt dışındaki fuarlara katılım amacıyla yapılan işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.

□ Her türlü gemi, yat ve diğer su araçlarının inşası, yenileme ve dönüşümü ile bakım ve onarımına yönelik

olarak düzenlenen kâğıtlarla ilgili işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.

□ Öğrencilerin burs veya öğrenim kredisi almak ve okula veya öğrenci yurduna girebilmek için düzenledikleri sözleşme, taahhütname, kefaletname ve benzeri kâğıtlara ilişkin işlemler bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.”

6728 sayılı Kanununun 34. Maddesiyle; Harçlar Kanununun 132. Maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanuna bağlı (1) sayılı tarifenin “C)Ticaret sicili harçları:” başlıklı bölümünde yazılı ticaret sicili işlemlerine ilişkin harçlar, ticaret ve sanayi odaları veya ticaret odaları veyahut ilgili odalar tarafından makbuz karşılığı peşin olarak tahsil edilir. Bu suretle tahsil olunan bir aya ait harçlar şekil, içerik ve muhteviyatı Maliye Bakanlığınca belirlenen bir bildirim ile ticaret sicili müdürlüğünü bünyesinde bulunduran odanın muhtasar yönünden bağlı olduğu vergi dairesine, izleyen ayın on beşinci günü akşamına kadar bildirilip ödenir. Tahsil edilen harçların ilgili vergi dairesine süresinde ödenmemesi durumunda, harç ilgili odadan 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Süresinde vergi dairesine beyan edilmeyen tutarlar hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uygulanır. İşlemden doğan harçları tamamen almadan işlem yapan ticaret sicili müdürlüğü görevlileri ve ilgili odalar harcın ödenmesinden mükelleflerle birlikte müteselsilen sorumludur.”

6728 sayılı Kanununun 36. Maddesiyle; Harçlar Kanununa bağlı 1 sayılı tarifenin “A) Mahkeme Harçları” başlıklı bölümünün “III-Karar ve ilam harcı” başlıklı alt bölümünün birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “Tahkim yargılamasında bu bende göre hesaplanan harç yüzde elli oranında uygulanır.” Cümlesi “Tahkim yargılamasında bu bent hükümlerine göre harç alınmaz.” şeklinde değiştirilmiştir.

6728 sayılı Kanununun 37. Maddesiyle; Harçlar Kanununa bağlı 2 sayılı tarifenin a) (3) numaralı fıkrası “3. Vekaletnamelerde beher imza için 12,40 TL.” şeklinde değiştirilmiştir. b) (4) numaralı fıkrasının başlığı “4. Defter tasdiki (kuruluş aşamasında yapılan tasdikler hariç):” şeklinde değiştirilmiştir.

6728 sayılı Kanununun 37. Maddesiyle; Harçlar Kanununa bağlı 4 sayılı tarifenin “I-Tapu işlemleri” başlıklı bölümünün (7) numaralı fıkrasına aşağıdaki parantez içi hüküm eklenmiştir.
“(Tacriler arası ipotek tesis işlemlerinde bu fıkraya göre hesaplanan harçlar yüzde elli oranında uygulanır.)”

6728 sayılı Kanununun 74. Maddesiyle; Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 37. Maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

“(1) Finansal kiralama sözleşmeleri, bu sözleşmelerin devrine ve tadiline ilişkin kâğıtlar, finansal kiralama konusu malların teminine ilişkin kiralayan ve satıcı arasında düzenlenen sözleşmeler ile bunların teminatı amacıyla düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden, bu kâğıtlarla ilgili yapılacak işlemler (finansal kiralama konusu gayrimenkullerin kiralayanlar tarafından devir alınmasına ilişkin tapu işlemleri hariç) harçtan müstesnadır.”

6728 sayılı Kanunla Harçlar Kanununun 38 inci maddesinde yapılan değişiklikle, noterde işlem gören ve belli bir bedel ihtiva eden kâğıtların her bir nüshasından noter harcı tahsil edilmesi uygulamasına son verilmiştir. Söz konusu nispi harca tabi kâğıtların birden fazla nüsha olarak düzenlenmesi durumunda, sadece tek nüsha üzerinden kağıtta yer alan imza sayısına göre nispi noter harcı alınacaktır.

Noterde işleme konu edilmiş belli tutarı ihtiva eden her nev'i senet, sözleşme ve kâğıtların değiştirilmesi halinde, daha önce bir işlem yapıp yapılmadığına bakılmaksızın, değişikliğe ilişkin kağıdın ihtiva ettiği değer üzerinden noter harcı alınmaktaydı. 6728 sayılı Kanunla Harçlar Kanununun 47 nci maddesinde yapılan değişiklikle, noterde işlem gören söz konusu kâğıtların değiştirilmesine ilişkin kağıtlardan, sadece artan tutar üzerinden noter harcı alınacaktır.

6728 sayılı Kanunla Harçlar Kanununun 59 uncu maddesinin (p) bendinde yapılan düzenleme ile konut finansmanı amacıyla yapılacak finansal kiralamalarda konutun kiralama süresi sonunda kiracıya devrine ilişkin tapu harcı istisnası uygulamasının kapsamı genişletilmiştir. Böylelikle, 6361 sayılı Kanun kapsamında yer alan finansal kiralamaya konu her türlü taşınmazın kiralama süresi sonunda *kiracıya devrinde kiralayandan ve kiracıdan tapu harcı alınmayacaktır.*

6728 sayılı Kanunla Harçlar Kanununun 123 üncü maddesinde yapılan değişiklikler ile;

a) Anonim, limited ve eshamlı komandit şirketlerin pay devirleri nedeniyle yapılacak işlemlere harç istisnası uygulanacaktır.

b) Kredi Garanti Fonunun, bankaların yanı sıra banka dışı kuruluşlardan da (TÜBİTAK, KOSGEB, kalkınma ajansları ve benzeri) temin edilecek kamusal destekler ve mali yardımlar için vereceği kefaletler nedeniyle yapılacak işlemler harçtan istisna olacaktır.

c) Finansman şirketlerince kullandırılan kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödenmelerine ilişkin işlemlere (yargı harçları hariç) harç istisnası uygulanacaktır.

ç) Sermaye Piyasası Kurulunun düzenlemeleri çerçevesinde, sahipliğe dayalı kira sertifikalarının yanı sıra yönetim sözleşmesine, vadeli alım satım dahil alım satıma, ortaklığa, eser sözleşmesine dayalı farklı kira sertifikası türlerine ilişkin işlemler ile bu işlemlere bağlı olarak yapılan her türlü teminat, ipotek ve benzeri işlemler harçlardan istisna olacaktır.

d) Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında;

1) Belgede yer alan yatırım mallarına ilişkin olarak yatırım teşvik belgesi sahibi yatırımcılarla bu malların üreticileri ve tedarikçileri arasında düzenlenen kâğıtlar,

2) Münhasıran yatırım döneminde belge kapsamındaki yatırıma yönelik gayri maddi hakların kiralanması ve satın alınmasına ilişkin düzenlenen kâğıtlar,

3) Sabit kıymet yatırımlarının imal ve inşasına yönelik düzenlenen sözleşmeler, taahhütnameler, teminatlar ve bu mahiyetteki kâğıtlar,

4) Söz konusu yatırımlara yönelik danışmanlık ve teknik müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlenen kâğıtlar ile ilgili işlemlere harç istisnası uygulanacaktır.

e) İleri teknolojiye sahip ve teknoloji transferi sağlayacak yurt dışında yerleşik şirketlerin satın alınması ile bu alımlara yönelik mali ve hukuki danışmanlık hizmeti alımına ilişkin düzenlenen kâğıtlarla ilgili işlemler harçtan istisna olacaktır.

f) Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlarla belirlenen yüksek ve orta-yüksek teknoloji sanayi sınıfında yer alan ürünlerin imalatına ilişkin olarak imalatçılar ile tedarikçileri arasında mal ve hizmet alımı nedeniyle düzenlenen kâğıtlarla ilgili işlemlere harç istisnası uygulanacaktır.

g) Binalarda ısı yalıtımı ve enerji tasarrufu sağlamaya yönelik olarak yapılan işlemler ile 17/4/1957 tarihli ve 6948 sayılı Sanayi Sicili Kanununa göre sanayi sicil belgesini haiz sanayi işletmelerince münhasıran imalat sanayinde kullanılmak üzere yeni makine ve teçhizat alımına yönelik olarak yapılan işlemler harçtan istisna olacaktır.

ğ) Ürünlerin yurt dışında tanıtım ve pazarlamasını sağlamak amacıyla, miktarı ticari teamüllere uygun örnek ürünler, tanıtım malzemeleri veya promosyon amaçlı ürünlerin bedelsiz ihracatına ilişkin yapılan işlemler ile yurt dışındaki fuarlara katılım amacıyla yapılan işlemlere harç istisnası uygulanacaktır.

h) Her türlü gemi, yat ve diğer su araçlarının inşası, yenileme ve dönüşümü ile bakım ve onarımına yönelik olarak düzenlenen kâğıtlarla ilgili işlemler harçtan istisna olacaktır.

ı) Öğrencilerin burs veya öğrenim kredisi almak ve okula veya öğrenci yurduna girebilmek için düzenledikleri sözleşme, taahhütname, kefaletname ve benzeri kâğıtlara ilişkin işlemlere harç istisnası uygulanacaktır.

6728 sayılı kanunla Harçlar Kanununa ekli (1) sayılı tarifede yer alan ticaret sicili harçları, ticaret sicil müdürlüğünün kurulduğu; ticaret ve sanayi odaları veya ticaret odaları, oda bulunmayan veya sicil işlemlerinin yürütülebilmesi için yeterli teşkilatı bulunmayan veyahut teşkilatı sonradan yetersiz hale gelen odaların bulunduğu yerlerde, Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca belirlenen oda tarafından makbuz karşılığı peşin olarak tahsil edilebilecektir.

-Odalar tarafından tahsil olunan bir aya ait harçlar, "Ticaret Sicili Harçlarına İlişkin Bildirim" ile ticaret sicili müdürlüğünü bünyesinde bulunduran odanın muhtasar yönünden bağlı olduğu vergi dairesine, takip eden ayın on beşinci günü akşamına kadar bildirilip ödenecektir.

-Ticaret sicili harçlarını tahsil eden odalara, Ticaret Sicili Harçlarına İlişkin Bildirimi Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde yer alan usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda gönderme zorunluluğu getirilmiştir. Ticaret Sicili Harçlarına İlişkin Bildirimin süresinde elektronik ortamda gönderilmemesi durumunda Vergi Usul Kanununun mükerrer 355 inci maddesi gereği özel usulsüzlük cezası kesilecektir.

-Harç bildiriminin süresi içinde verilmemesi durumunda sözü edilen odalar hakkında Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre işlem yapılacaktır.

- Ticaret Sicili Harçlarına İlişkin Bildirim ile bildirilen harcın süresinde ödenmemesi halinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre harcın söz konusu odalardan takip ve tahsili sağlanacaktır.

-Ticaret sicili harçlarını tamamen almadan işlem yapan ticaret sicili müdürlüğü görevlileri ve harcın tahsiline yetkili odalar, harcın ödenmesinden mükelleflerle birlikte müteselsilen sorumludur.

* İl ve ilçeler itibarıyla Gelir İdaresi Başkanlığınca ayrıca ilan edilecektir. Bu ilan yapıncaya kadar ticaret sicili harçlarının ilgili vergi dairelerince tahsil edilmesine devam edilecektir.

Tahkim davalarında nispi karar ve ilam harcı 2014 yılından itibaren % 50 oranında uygulanmakta iken, 6728 sayılı Kanunla Harçlar Kanununa bağlı (1) sayılı tarifede yapılan düzenleme neticesinde tahkim yargılamasında nispi karar ve ilam harcı alınmayacaktır.

6728 sayılı Kanunla Harçlar Kanununa bağılı (2) sayılı tarifede yapılan düzenlemeler ile;

- Genel ve özel vekaletnamelerden farklı tutarlarda noter harcı alınması uygulaması kaldırılmış olup vekaletnamelerin tamamından aynı tutarda noter harcı alınacaktır.

- Sermaye şirketleri dahil ticari işletmelerin kuruluş aşamasındaki defter tasdiki işlemleri noter harçlarının konusu dışına çıkarılmış olup, gerek ticaret sicil müdürlüklerinde gerekse noterliklerde yapılan söz konusu defter tasdiki işlemlerinden harç alınmayacaktır. Harçlar Kanununa bağılı (4) sayılı tarifenin "I-Tapu İşlemleri:" başlıklı bölümünün 7 numaralı fıkrası gereğince ipotek tesisinde;

- İpotekle sağlanan borç miktarı üzerinden (Binde 4,55),

- İpoteğe dahil gayrimenkullerden birisinin çıkarılarak başkasının ithalinde veya teminat ilavesinde borç miktarı üzerinden (Binde 4,55),

-Mevcut ipotek derecelerinin sonradan istenilen değişikliklerinde borç miktarı üzerinden (Binde 2,27) oranında tapu harcı alınmaktadır. 6728 sayılı Kanunla söz konusu fıkra " (Tacirler arası ipotek tesis işlemlerinde bu fıkra göre hesaplanan harçlar yüzde elli oranında uygulanır.)" hükmü eklenmiştir. Söz konusu hüküm gereğince, tacirlerin kendi aralarında yaptıkları ipotek tesis işlemlerinde tapu harcı % 50 oranında uygulanacaktır. Bu indirimin uygulanabilmesi için, tapuda işlem esnasında tarafların tacir olduğunun ticaret sicil kaydı ile ipotek tesisinin ticari bir işlemden kaynaklandığının da fatura, sözleşme, irsaliye, senet ve benzeri belgelerle tevsiki gerekmektedir. Lehine ipotek tesis edilenin tacir olması ve işlemin tacirin ticari faaliyetine ilişkin olması kaydıyla, üçüncü kişilere ait gayrimenkuller üzerinde tacir lehine ipotek tesis işlemlerinde de indirimli harç oranı uygulanacaktır.

6728 sayılı Kanunun 74 üncü maddesi ile 6361 sayılı Kanunun 37. maddesinde yapılan düzenleme öncesinde, sadece finansal kiralama sözleşmeleri ve bu sözleşmelerin devrine ve tadiline ilişkin kâğıtlar ile bunların teminatı amacıyla düzenlenen kâğıtlarla ilgili yapılacak işlemler harçtan müstesna tutulmakta, finansal kiralama konusu malların kiralayan konumundaki finansal kiralama şirketlerince tedarikine ilişkin olarak düzenlenen kâğıtlarla ilgili işlemlerden harç alınmaktaydı.

Yapılan düzenleme ile 6361 sayılı Kanunda tanımlanan kiralayanlar ile finansal kiralama konusu malların tedarikçileri arasında imzalanan sözleşmeler ve bunların teminatına ilişkin kâğıtlarla ilgili işlemler de istisna kapsamına alınmış olup, söz konusu işlemler nedeniyle harç alınmayacaktır. Ancak, finansal kiralama konusu taşınmazların kiralayanlar tarafından tedarikçilerden devralınmasına ilişkin tapuda yapılacak işlemlerden tapu harcı alınacaktır.

Fazlı ÇİLİNGİR

YMM, Bağımsız Denetçi